

V Bruseli 4. apríla 2018
(OR. en)

7644/18

**Medziinštitucionálny spis:
2017/0220 (COD)**

**INST 135
POLGEN 34
CODEC 468**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	28. marca 2018
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2018) 157 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE Správa o uplatňovaní nariadenia (EÚ) č. 211/2011 o iniciatíve občanov

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 157 final.

Príloha: COM(2018) 157 final

V Bruseli 28. 3. 2018
COM(2018) 157 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Správa o uplatňovaní nariadenia (EÚ) č. 211/2011 o iniciatíve občanov

Európska iniciatíva občanov je nástrojom, ktorý umožňuje jednému miliónu občanov vyzvať Európsku komisiu, aby predložila návrh právneho aktu Únie na účely uplatňovania zmlúv. Ide o nástroj, ktorý ľuďom umožní ovplyvňovať agendu a zúčastňovať sa na demokratickom živote Únie. Pravidlá, ktorými sa riadi európska iniciatíva občanov, sú založené na ustanoveniach Lisabonskej zmluvy¹ a vykonávajú sa prostredníctvom nariadenia o iniciatíve občanov, ktoré sa uplatňuje od 1. apríla 2012². Organizátori odvtedy vyzbierali odhadom 9 miliónov vyhlásení o podpore od občanov z celej Európskej únie.

V článku 22 nariadenia o iniciatíve občanov sa stanovuje, že Komisia každé tri roky predkladá Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tohto nariadenia.

2015 – 2018: INICIATÍVA OBČANOV A JEJ REVÍZIA

V prvej správe Komisie, ktorá bola prijatá 31. marca 2015, sa uvádza, s akými výzvami sa spája vykonávanie nariadenia o iniciatíve občanov v jeho súčasnej forme, a to od technických a logistických aspektov až po otázky skôr politickej povahy³.

Na základe tejto správy sa nástroj európskej iniciatívy občanov podrobil preskúmaniu s cieľom zhromaždiť názory, ako by bolo možné zlepšiť jeho vykonávanie. Súčasťou preskúmania boli konzultácie s kľúčovými zainteresovanými stranami a partnermi vrátane inštitúcií EÚ a poradných orgánov, členských štátov, organizácií občianskej spoločnosti a organizátorov iniciatív občanov a ich príspevky. Počas „Dní európskej iniciatívy občanov“, ktoré každý rok od roku 2012 organizuje Európsky hospodársky a sociálny výbor a niektorí partneri občianskej spoločnosti, vznikne fórum na diskusiu a zapojenie sa. Tento nástroj posúdili a zhodnotili aj ďalšie inštitúcie a orgány EÚ, ako aj rôzne zainteresované strany. Predovšetkým Európsky parlament vydal uznesenie z 28. októbra 2015⁴, v ktorom vyzval, aby sa nariadenie zrevidovalo.

V tejto situácii Komisia 13. septembra 2017 prijala návrh nového nariadenia o európskej iniciatíve občanov⁵ (ďalej v tejto správe len „návrh“). Jeho cieľom je v plnej miere využiť potenciál európskej iniciatívy občanov, a to tak, že bude pre organizátorov aj podporovateľov prístupnejšia, menej komplikovaná a jednoduchšie použiteľná. V návrhu sa zohľadňuje

¹ Článok 11 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a článok 24 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

² Nariadenie (EÚ) č. 211/2011, ktoré Európsky parlament a Rada prijali vo februári 2011. Toto nariadenie sa dopĺňa vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1179/2011 zo 17. novembra 2011 o technických špecifikáciách pre elektronické systémy zberu.

³ [Správa o uplatňovaní nariadenia \(EÚ\) č. 211/2011 o iniciatíve občanov – 31. marca 2015](#).

⁴ [Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. októbra 2015 k európskej iniciatíve občanov](#).

⁵ COM(2017) 482 – 13. 9. 2017.

veľké množstvo postrehov z predošlých rokov, ako aj pripomienky získané vo verejnej konzultácii o revízii, ktorá prebehla v roku 2017. Sú zhrnuté v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k návrhu a okrem iného obsahuje podrobnosti o fungovaní európskej iniciatívy občanov a rozoberá možnosti zlepšenia⁶, pričom vychádza zo sprievodných štúdií Komisie k revízii európskej iniciatívy občanov⁷.

V návrhu sa riešia hlavné nedostatky zistené počas preskúmania, predovšetkým:

- ťažkosti občanov pri navrhovaní právne prípustných iniciatív – dôkazom je relatívne vysoká miera zamietnutí registrácií predtým, ako možno začať zbierať podpisy (30 % žiadostí o registráciu Komisia nemohla zaregistrovať, keďže navrhované iniciatívy boli jednoznačne mimo rozsahu právomocí Komisie),
- zložitý a náročný proces pre organizátorov iniciatív pri zbere vyhlásení o podpore, čo dosvedčuje nízka miera úspešných iniciatív (čiže iniciatív, ktoré dosiahnu požadovaný počet signatárov v priebehu ročného obdobia zberu vyhlásení); napr. nepružnosť časového harmonogramu európskych iniciatív občanov; odlišné požiadavky na údaje pre signatárov z rôznych členských štátov; zložitý postup zberu vyhlásení od online podporovateľov;
- vo všeobecnosti iniciatívy občanov doteraz vyvolali pomerne obmedzenú diskusiu a mali nízky vplyv.

V rámci súčasného právneho rámca Komisia už prijala rôzne nelegislatívne opatrenia na praktické zlepšenie uplatňovania európskej iniciatívy občanov. Komisia najmä bezodplatne poskytuje organizátorom servery na umiestnenie online systémov zberu, zintenzívnila poradenstvo a podporu (potenciálnym) organizátorom, ako aj komunikačné činnosti, a zjednodušila používanie online softvéru na zber, pre ktorý sa organizátori môžu rozhodnúť. Komisia zároveň rozhodla, že v prípade potreby bude možná čiastočná registrácia iniciatív.

Najmä prudký pokles podielu zamietnutých žiadostí o registráciu (Komisia zamietla len 2 zo 17 navrhovaných iniciatív predložených od apríla 2015 v porovnaní s 20 zamietnutiami z 51 žiadostí v období od apríla 2012 do marca 2015) možno pripísať aj tomu, že Komisia zaviedla do praxe možnosť čiastočnej registrácie v prípadoch, keď je takýto prístup odôvodnený.

Tieto zmeny mali za následok značné zlepšenia, ktoré sú však len nelegislatívnej povahy. S cieľom zabezpečiť plnohodnotnú účinnosť a dostupnosť európskej iniciatívy občanov sa

⁶ Pracovný dokument útvarov Komisie je dostupný na stránke [Preskúmanie nariadenia](#) webového sídla európskej iniciatívy občanov.

⁷ Okrem štúdie o vplyvoch nariadenia o európskej iniciatíve občanov na IKT z júna 2015 Komisia zadala tri ďalšie štúdie o požiadavkách na údaje signatárov, o používaní elektronickej identifikácie (eID) a o elektronických systémoch zberu a technických špecifikáciách podľa nariadenia (EÚ) č. 211/2011 o iniciatíve občanov a vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 1179/2011. Tieto štúdie sú dostupné na stránke [Preskúmanie nariadenia webového sídla európskej iniciatívy občanov](#).

v súlade so spoločným vyhlásením o legislatívnych prioritách na obdobie rokov 2018 – 2019, ktoré predsedovia troch inštitúcií prijali 14. decembra 2017, považuje prijatie nového nariadenia za prioritu.

Ide o druhú takúto správu, ktorá úzko nadväzuje na komplexné posúdenie v rámci príprav na navrhovanú revíziu terajšieho nariadenia o európskej iniciatíve občanov. Vychádza z tohto nedávneho opatrenia a obsahuje ďalšie podrobnosti a faktické informácie o vykonávaní a fungovaní európskej iniciatívy občanov.

V ďalšej časti sa poskytujú informácie o súčasnom stave postupu, ktorý sa vzťahuje na európsku iniciatívu občanov, vrátane krátkej analýzy hlavných problémov, ktorým čelia strany zapojené do európskej iniciatívy občanov. Podľa potreby sa v správe odkazuje na niektoré zlepšenia, ktoré sa už zaviedli alebo ktoré Komisia uviedla vo svojom návrhu nového nariadenia.

PREHĽAD INICIATÍV

Životný cyklus iniciatívy občanov vychádza z pravidiel a postupov stanovených v nariadení. Iniciatívu musí začať občiansky výbor a následne sa iniciatíva zaregistruje v Komisii za predpokladu, že sú splnené podmienky na jej registráciu - iniciatíva predovšetkým nesmie zjavne spadať mimo právomoci Komisie. Vtedy sa začína zbieranie vyhlásení o podpore. Ak pri overovaní vyhlásení o podpore príslušné orgány členských štátov potvrdia, že bol dosiahnutý minimálny počet signatárov, organizátori predložia svoju iniciatívu Komisii, ktorá má tri mesiace na odpoveď. V tejto fáze sa koná aj stretnutie s Komisiou a verejné vypočutie zorganizované v Európskom parlamente.

Od poslednej správy o uplatňovaní európskej iniciatívy občanov z marca 2015 Komisia prijala 17 žiadostí o registráciu navrhovaných iniciatív občanov, z ktorých bolo 15 prijatých a 2 boli zamietnuté. Okrem toho Komisia zaregistrovala dve iniciatívy, ktorých registrácia bola v predošlom trojročnom období pôvodne zamietnutá, a to na základe súdnych rozhodnutí (pozri ďalej).

V tabuľke uvedenej ďalej sa uvádza prehľad o počtoch všetkých navrhovaných zaregistrovaných európskych iniciatív občanov a o počtoch zamietnutých žiadostí o registráciu od začatia uplatňovania nariadenia v apríli 2012.

	04/2012 – 03/2015	04/2015 – 03/2018	Spolu od 04/2012
Registrované iniciatívy spolu	31	17	48
Zamietnuté žiadosti o registráciu spolu	20	2	22

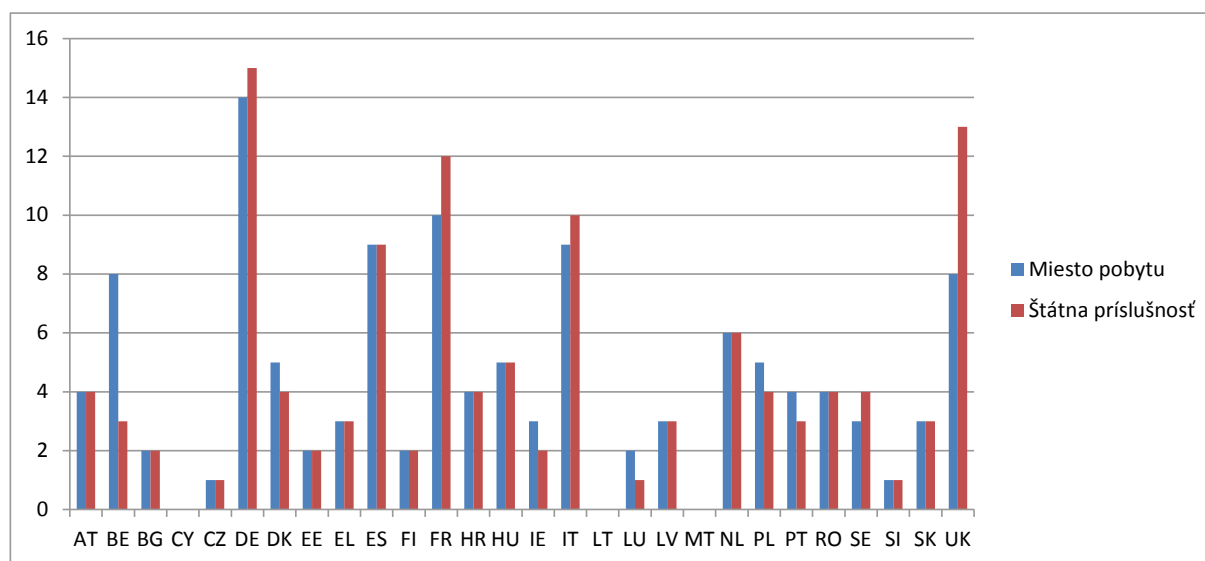
VYKONÁVANIE POSTUPU EURÓPSKEJ INICIATÍVY OBČANOV

Občiansky výbor

Podmienkou začatia iniciatívy občanov je zriadenie občianskeho výboru zloženého najmenej zo siedmich občanov EÚ s pobytom v siedmich rôznych členských štátoch, ktorí musia byť vo veku, keď sú oprávnení hlasovať vo voľbách do Európskeho parlamentu. Hoci počet občanov vo výbore nie je obmedzený, Komisia formálne zaregistruje len týchto sedem členov.

Štatistické údaje o občianskych výboroch pre iniciatívy zaregistrované od apríla 2015:

– *Miesto pobytu a štátna príslušnosť členov výboru*

– *Vek členov výboru (v čase registrácie)*

Registrácia iniciatív

Pred začatím zbierania vyhlásení o podpore musia organizátori zaregistrovať iniciatívu v Komisii, ktorá v tejto fáze kontroluje predovšetkým to, či občiansky výbor dodržal uvedené podmienky. Takisto kontroluje, či navrhovaná iniciatíva nie je zjavne mimo rámca právomocí Komisie predkladať návrhy právneho aktu Únie na účely vykonávania zmlúv a či nepredstavuje zjavné zneužitie práva, nie je zjavne neopodstatnená alebo šikanujúca a či nie je zjavne v rozpore s hodnotami Únie.

Komisia má dva mesiace na overenie, či sú podmienky uvedené v článku 4 ods. 2 nariadenia o iniciatívach občanov sú splnené.

V predošlej správe už bola zdôraznená výzva, ktorú registrácia predstavuje pre organizátorov, predovšetkým pokiaľ ide o rozsah právomocí Komisie. Následne boli na dvoch úrovniach zavedené zlepšenia. Od roku 2015 prijíma rozhodnutia o registrácii navrhovaných iniciatív občanov kolégium komisárov, čím sa preukazuje význam, ktorý Komisia európskym iniciatívam občanov pripisuje, ako aj dôležitosť načúvania občanom a ich obavám. Viditeľnosť registrácií sa zlepšila aj vďaka zverejňovaniu tlačových správ Komisie.

Komisia okrem toho zaviedla v praxi možnosť čiastočnej registrácie iniciatív, pri ktorých je to vhodné. V týchto prípadoch Komisia prijala rozhodnutie o podmienkach registrácie a určila, ktoré prvky registruje a na akom základe možno zbierať vyhlásenia o podpore pre iniciatívu.

V dôsledku toho od roku 2015 nesplnili požiadavky na registráciu len dve navrhované iniciatívy a Komisia ich preto nemohla zaregistrovať („Stop Brexit“; „British friends – stay with us in EU“).

Odkedy sa v roku 2012 začalo uplatňovať nariadenie, šesť občianskych výborov podalo žalobu pred Všeobecným súdom proti rozhodnutiam Komisie, ktorými zamietla registráciu ich navrhovaných iniciatív⁸. Tieto súdne konania síce pokračovali počas sledovaného obdobia, ale všetky tieto opatrenia sa týkajú rozhodnutí prijatých v období rokov 2012 – 2014.

Všeobecný súd potvrdil rozhodnutia o zamietnutí v štyroch prípadoch⁹. Proti dvom z týchto štyroch rozsudkov Všeobecného súdu bolo podané odvolanie na Súdnom dvore EÚ. Súdny dvor 12. septembra 2017 zamietol odvolanie v prvom z týchto prípadov a potvrdil rozsudok Všeobecného súdu a rozhodnutie Komisie zamietajúce registráciu navrhovanej iniciatívy¹⁰.

⁸ Veci T-754/14, T-361/14, T-44/14, T-529/13, T-450/12, T-646/13.

⁹ Veci T-450/12, T 44/14, T 529/13, T 361/14.

¹⁰ Veci C-589/15, C-420/16.

V dvoch ďalších prípadoch Komisia zaregistrovala iniciatívy v súlade s rozsudkami, ktoré Všeobecný súd EÚ vyniesol v roku 2017¹¹ („Stop TTIP“; „Minority SafePack“). Následne bola podaná žaloba na zrušenie rozhodnutia Komisie z marca 2017 s cieľom zaregistrovať navrhovanú iniciatívu „Minority SafePack“¹².

Cieľom Komisie pri návrhu nového nariadenia je zlepšenie postupu registrácie, ktorého súčasťou bude možnosť poskytnúť organizátorom (predbežné) informácie, pokiaľ je iniciatíva mimo rámca právomocí Komisie. V návrhu sa okrem iného objasňujú podmienky čiastočnej registrácie iniciatív, napr. v prípade, že len časť iniciatívy nie je zjavne mimo rámca právomoci Komisie predkladať návrhy právnych aktov Únie na účely vykonávania zmlúv.

Zbieranie vyhlásení o podpore

V nariadení o iniciatíve občanov sa stanovuje, že podporiť iniciatívu občanov môžu len občania Únie, ktorí dosiahli vek, v ktorom sú oprávnení hlasovať vo voľbách do Európskeho parlamentu, čo je všade v EÚ 18 rokov, s výnimkou Rakúska, kde je tento vek 16 rokov.

Organizátori majú maximálne 12 mesiacov na zozbieranie vyhlásení o podpore buď v papierovej forme, alebo online s využitím formulárov, ktoré sú v súlade so vzormi uvedenými v prílohe III k nariadeniu.

Pokiaľ ide o zber vyhlásení o podpore, pri poslednej iniciatíve, ktorá dosiahla jednomiliónovú hranicu, „Zákaz glyfozátu a ochrana ľudí a životného prostredia pred toxickými pesticídmi (Ban glyphosate and protect people and the environment from toxic pesticides)“, sa okolo 21 % vyhlásení vyzbieralo v papierovej forme a okolo 79 % online¹³.

Požiadavky na údaje

Signatári musia spĺňať podmienku, na základe ktorej sú k danému členskému štátu viazaní štátnou príslušnosťou alebo miestom pobytu, a musia poskytnúť osobné údaje na overenie príslušnými orgánmi v členských štátoch. Tieto požiadavky sa v jednotlivých členských štátoch líšia.

Komisia môže na žiadosť členských štátov upraviť požiadavky na údaje signatárov stanovené v prílohe III prostredníctvom delegovaného aktu. Po prvej zmene v roku 2013 týkajúcej sa 6 členských štátov sa pri druhej zmene v roku 2015 zjednodušili požiadavky pre ďalšie 3 členské štáty.

¹¹ Veci T-646/13, T-754/14.

¹² Vec T-391/17.

¹³ Údaje získané zberom vyhlásení o podpore vychádzajú len z predložených iniciatív, keďže sú to jediné oficiálne údaje, aké má Komisia a členské štáty k dispozícii.

Tento nesúlad v požiadavkách na údaje pri získavaní podpory občanov má negatívny vplyv na účinnosť a efektivitu iniciatív občanov: okrem iného niektorí občania EÚ nemajú možnosť prejavíť podporu; v niektorých krajinách sa vyžaduje značné množstvo osobných údajov alebo sa požadujú údaje, ktoré možno považovať za príliš citlivé, čo môže občanov odradiť od prejavenia podpory; v súčasnosti sa používa až 13 formulárov, v ktorých sa vyžadujú rôzne súbory osobných údajov, čím sa zber vyhlásení o podpore stáva predovšetkým v papierovej forme veľmi nepraktický, atď.

Tieto otvorené otázky sa v návrhu prijatom v septembri 2017 riešia prioritne a sú podrobne opísané v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k návrhu.

Online zber vyhlásení

Online zber vyhlásení o podpore od signatárov je jednou zo silných stránok nástroja a často pre organizátorov predstavuje nenahraditeľnú pomôcku. Napriek tomu však organizátorom môže spôsobovať problémy.

Online zber vyhlásení o podpore si v súčasnosti vyžaduje vytvorenie vlastného systému (vrátane softvéru a hostingového servera) a jeho osvedčenie príslušným orgánom v členskom štáte, kde budú údaje uchovávané. Technické špecifikácie pre online systémy zberu sú stanovené vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 1179/2011 zo 17. novembra 2011 na vykonávanie požiadaviek stanovených v nariadení o iniciatíve občanov (článok 6).

Systémy zberu musia okrem toho mať potrebné technické a bezpečnostné funkcie na ochranu osobných údajov signatárov.

Komisia poskytla online zberu vyhlásení pre európske iniciatívy občanov rozsiahlu pomoc. V súlade s nariadením Komisia v decembri 2011 bezodplatne sprístupnila slobodný softvér, ktorý organizátori môžu používať s úpravami alebo tak, ako je. Môžu však používať aj iný softvér podľa vlastného výberu.

Nájsť hostingový server na nainštalovanie softvéru predstavuje pre organizátorov neustálu výzvu, a to z hľadiska nákladov, ale predovšetkým z hľadiska organizácie, čo spôsobuje omeškanie pri spúšťaní online zberu. V roku 2012 Komisia rozhodla, že poskytne organizátorom hosting pre online systémy zberu na vlastných serveroch bezodplatne a nad rámec svojho záväzku vyplývajúceho z terajšieho nariadenia.

Softvér vyvinutý Komisiou poskytuje súbor funkcií na online zber vyhlásení o podpore, na bezpečné uchovávanie údajov signatárov a na export údajov, aby sa dali následne predložiť príslušným vnútroštátnym orgánom v členských štátoch.

Softvér bol pravidelne modernizovaný tak, aby bol aktuálny a ľahko použiteľný. Obsahuje aj možnosť zberu vyhlásení o podpore s využitím mobilných zariadení, ako sú smartfóny

alebo tablety, ako aj vytvorenie prepojení pomocou sociálnych médií a webových sídiel na účely kampane. Ďalšie zlepšenia boli navrhnuté pre osoby so zdravotným postihnutím¹⁴.

Od apríla 2015 využilo softvér Komisie dvanásť iniciatív, pričom desať z nich využilo aj jej služby hostingu.

Doteraz nebolo zaznamenané ani jedno použitie zdokonaleného elektronického podpisu podľa článku 5 ods. 2.

Harmonogram zberu

Organizátori majú jeden rok na zber vyhlásení o podpore od dátumu, ku ktorému Komisia zaregistrovala ich iniciatívu. Vzhľadom na logistické požiadavky pri začatí zberu vyhlásení majú organizátori v praxi často menej než jeden rok na zber. Mnohí organizátori napríklad nezačnú prípravu na zber skôr, než dostanú potvrdenie, že ich iniciatíva bude zaregistrovaná, hoci v nariadení sa im umožňuje, aby požiadali relevantné členské štáty o osvedčenie ich online systémov zberu ešte pred registráciou iniciatívy. Zo skúseností vyplýva, že výsledok procesu zberu je do značnej miery ovplyvnený aj úrovňou a kvalitou organizácie kampane¹⁵.

Organizátori iniciatívy „Mama, otec a deti (Mum, Dad and Kids)“ podali sťažnosť na úrade ombudsmana týkajúcu sa právneho výkladu Komisie, pokiaľ ide o 12-mesačnú lehotu na zber. Úrad ombudsmana zistil, že v súčasnej právnej situácii sa Komisia odôvodnene domnieva, že zber vyhlásení o podpore sa začína dátumom registrácie navrhovanej iniciatívy¹⁶.

S cieľom riešiť uvedené otázky zahŕňa návrh na revíziu nariadenia o iniciatíve občanov viacero zlepšení od pružnejšieho harmonogramu, najmä pokiaľ ide o možnosť organizátorov zvoliť si dátum začatia obdobia zberu v rozpätí do troch mesiacov po dátume registrácie, až po možnosť poskytnutia centrálného online systému zberu, ktorý Komisia zriadi a bude spravovať bezodplatne ako alternatívu k individuálnym systémom.

Overovanie vyhlásení o podpore a predloženie Komisii

Keď organizátori vyzbierajú potrebný počet vyhlásení o podpore (celkovo jeden milión a minimálne prahové počty, ktoré je potrebné dosiahnuť aspoň v 7 krajinách), predložia ich príslušným vnútroštátnym orgánom, ktoré majú 3 mesiace na overenie a osvedčenie počtu platných vyhlásení o podpore.

¹⁴ V roku 2013 bola vykonaná štúdia s cieľom identifikovať prvky, ktoré nie sú v súlade s osvedčenými postupmi zjednodušeného používania. Pri zavádzaní nového používateľského dizajnu v roku 2017 sa v používateľskom rozhraní aplikácie zohľadnili osvedčené postupy zjednodušeného používania. Na zjednodušovanie používania sa ďalej pracuje.

¹⁵ Je potrebné poznamenať, že v rámci iniciatívy „Zákaz glyfozátu a ochrana ľudí a životného prostredia pred toxickými pesticídmi (Ban glyphosate and protect people and the environment from toxic pesticides)“ sa podarilo vyzbierať požadovaný počet vyhlásení o podpore len za približne 5 mesiacov.

¹⁶ Rozhodnutie vo veci 1086/2017/PMC.

Ak sa potvrdí, že bol dosiahnutý minimálny počet signatárov, organizátori predložia iniciatívu Komisii. Do marca 2015 boli Komisii úspešne predložené tri iniciatívy (ako sa uvádza v predošlej správe) a ďalšia iniciatíva „Zákaz glyfozátu a ochrana ľudí a životného prostredia pred toxickými pesticídmi“ nasledovala 6. októbra 2017.

Od orgánov všetkých členských štátov sa požadovalo overenie vyhlásení o podpore pre iniciatívu „Zákaz glyfozátu a ochrana ľudí a životného prostredia pred toxickými pesticídmi“. Pri tejto iniciatíve príslušné orgány osvedčili platnosť viac ako 87 % vyzbieraných vyhlásení o podpore. Len pri dvoch orgánoch bol výsledok nižší ako 75 %.

V 12 členských štátoch sa vykonalo overenie použitím náhodne vybratej vzorky (z toho v dvoch členských štátoch, pokiaľ ide o vyhlásenia o podpore zozbierané v papierovej forme, a v jednom členskom štáte, pokiaľ ide o vyhlásenia o podpore zozbierané online). Pokiaľ ide o platnosť vyhlásení o podpore, neboli zaznamenané žiadne významné rozdiely vo výsledkoch medzi členskými štátmi, ktoré použili náhodne vybratú vzorku, a členskými štátmi, ktoré overovali všetky vyhlásenia o podpore.

Štvrtá iniciatíva „Zákaz glyfozátu a ochrana ľudí a životného prostredia pred toxickými pesticídmi“ získala podporu 1 070 865 signatárov¹⁷.

Členské štáty, pri ktorých všetky štyri úspešné iniciatívy občanov dosiahli potrebný počet vyhlásení o podpore, boli Nemecko, Španielsko a Taliansko.

Celkový (kumulovaný) počet signatárov podľa krajín za štyri úspešné iniciatívy:

AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR
132 923	102 095	15 462	14 273	10 147	33 019*	29 610*	6 023*	32 100	220 463*
DE	EL	HU	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL
2 202 500	89 243	97 026	23 822	1 450 862	13 889	30 286	18 034	26 899	98 403
PL	PT	RO	SK	SI	ES	SE	UK		
285 857	98 823*	116 907*	67 211*	43 272	322 429	33 831	147 376*		

* Celkový počet vyhlásení o podpore vrátane tých, ktoré boli prijaté z osvedčení po dátume predloženia príslušnej iniciatívy Komisii

Ustanovenia o overovaní vyhlásení o podpore boli navrhnuté tak, aby členským štátom ponechali určitú pružnosť použiť na vnútroštátnej úrovni existujúce postupy pre podobné nástroje, čím by sa znížila administratívna záťaž. Viedlo to k situácii, v ktorej sa rozsah údajov požadovaných od signatárov a v procese overovania v jednotlivých členských štátoch líši. Z nedávnej štúdie o požiadavkách na údaje však vyplynul záver, že súčasný prístup k overovaniu, ako je navrhnutý v nariadení, je v porovnaní s podobnými nástrojmi na regionálnych a štátnych úrovniach navrhnutý dobre. Doteraz nebol nahlásený ani jeden prípad významnejšieho podvodu.

¹⁷ Štruktúra signatárov podľa krajín je k dispozícii na stránke: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2017/000002>.

Takisto je potrebné poznamenať, že neexistencia časového limitu na predloženie úspešnej iniciatívy Komisii môže občanov, ktorí poskytli svoju podporu, zmiať a zneistiť, pričom to platí aj pre inštitúcie EÚ, pokiaľ ide o nadväzné opatrenia na úspešné iniciatívy. V návrhu Komisie sa táto otázka rieši stanovením lehoty na predloženie iniciatívy.

Posudzovanie a nadväzné opatrenia Komisie

Počas tejto fázy Komisia pozve organizátorov na stretnutie a v Európskom parlamente sa zorganizuje verejné vypočutie. Výsledkom tejto trojmesačnej fázy posudzovania je prijatie oznámenia, v ktorom Komisia vysvetlí opatrenia, ktoré má v úmysle prijať, a ich odôvodnenie (článok 10).

Iniciatíva za „Zákaz glyfozátu a ochrana ľudí a životného prostredia pred toxickými pesticídmi“ Európsku komisiu vyzvala, „aby členským štátom navrhla zakázať glyfozát, zreformovala postup schvaľovania pesticídov a stanovila záväzné ciele pre celú EÚ týkajúce sa znižovania používania pesticídov“. Komisia prijala zástupcov organizátorov 23. októbra 2017, pričom ju zastupoval prvý podpredseda Timmermans a komisár pre zdravie a bezpečnosť potravín Vytenis Andriukaitis. Verejné vypočutie v Európskom parlamente sa konalo 20. novembra 2017 a zúčastnil sa na ňom aj komisár Andriukaitis.

Komisia prijala 12. decembra 2017 oznámenie, v ktorom stanovila opatrenia, ktoré má v úmysle prijať. Komisia síce neprijme návrh na zákaz herbicídov na báze glyfozátu, keďže rozhodnutie, v ktorom sa predlžuje schválenie glyfozátu na 5 rokov, je plne odôvodnené z vedeckého, ako aj právneho hľadiska, do mája 2018 však predloží legislatívny návrh s cieľom zlepšiť transparentnosť v oblasti vedeckého hodnotenia a rozhodovania. Komisia takisto zintenzívni úsilie, pokiaľ ide o trvalé a merateľné znižovanie rizika z používania pesticídov.

Ďalej sa uvádza aktuálna informácia o iniciatívach predložených Komisii pred prijatím predošlej správy o európskej iniciatíve občanov 31. marca 2015.

V iniciatíve „Stop vivisekcii (Stop vivisection)“, ktorá bola Komisii predložená 3. marca 2015, sa Komisia vyzýva, aby „zrušila smernicu 2010/63/EÚ o ochrane zvierat používaných na vedecké účely a aby predložila nový návrh, ktorým sa skončí vykonávanie pokusov na zvieratách a namiesto toho zaviedla v biomedicínskom toxikologickom výskume povinné používanie údajov priamo relevantných pre ľudí.“ Stretnutie sa konalo 11. mája 2015, pričom Komisiu zastupoval podpredseda Katainen a vyšší úradníci z dotknutých odborov. V ten istý deň sa v Európskom parlamente konalo verejné vypočutie, počas ktorého boli po prvýkrát vyzvaní na vyjadrenie externí odborníci. Komisiu zastupoval podpredseda Katainen.

Komisia prijala 3. júna 2015 oznámenie, v ktorom oznámila opatrenia zamerané na štyri oblasti; urýchlenie pokroku pri uplatňovaní zásady nahradenia, obmedzenia a zjemnenia používania zvierat, a to prostredníctvom výmeny poznatkov; vývoj, validácia a zavádzanie nových alternatívnych prístupov k testovaniu na zvieratách; presadzovanie

dodržiavania zásady nahradenia, obmedzenia a zjemnenia používania zvierat a zosúladienie príslušných odvetvových právnych predpisov; dialóg s vedeckou obcou.

Komisia zorganizovala v Bruseli v dňoch 6. až 7. decembra 2016 vedeckú konferenciu na zhodnotenie pokroku opatrení nadväzujúcich na iniciatívu a na otvorenie diskusie o tom, ako využívať výdobytky vedy v biomedicíne a inom výskume pri vývoji vedecky podložených prístupov bez používania zvierat¹⁸.

Takisto je potrebné poznamenať, že v nadväznosti na sťažnosť organizátorov iniciatívy „Stop vivisekcii“ na úrade ombudsmana bolo rozhodnuté, že zo strany Komisie nedošlo pri vybavovaní tejto iniciatívy k žiadnemu nesprávnemu úradnému postupu (apríl 2017)¹⁹.

Pokiaľ ide o iniciatívu „Jeden z nás (One of Us)“, na ktorú Komisia odpovedala, že považuje existujúci právny rámec za primeraný, organizátori tejto iniciatívy sa obrátili na Všeobecný súd EÚ, aby zrušil oznámenie Komisie prijatého v odpovedi na túto iniciatívu. Konanie pred Všeobecným súdom ešte prebieha²⁰.

Pokiaľ ide o iniciatívu „Voda a sanitácia sú ľudským právom! Voda je verejným statkom, nie komoditou! (Water and sanitation are a human right! Water is a public good, not a commodity!)“, od prijatia oznámenia Komisie v marci 2014²¹ sa zaviedlo viacero nadväzných opatrení. Za osobitnú zmienku stojí príspevok iniciatívy k zachovaniu „vody a sanitácie“ ako kľúčovej prioritnej oblasti v rozvojovom rámci EÚ na obdobie po roku 2015²² a následne aj v zozname cieľov trvalo udržateľného rozvoja v rámci programu OSN pre trvalo udržateľný rozvoj do roku 2030²³. Okrem toho Komisia 1. februára 2018 prijala návrh na revíziu smernice o pitnej vode²⁴, v ktorej sa ako odozva na iniciatívu plánuje okrem iného zaviesť povinnosť členských štátov, aby zabezpečili pre zraniteľné a marginalizované skupiny prístup k vode. Európsky pilier sociálnych práv, ktorý vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017²⁵, takisto zahŕňa zásadu, že každý má právo na prístup ku kvalitným základným službám vrátane dodávky vody a sanitácie (zásada 20 – Prístup k základným službám).

¹⁸ Ďalšie informácie o nadväzných opatreniach sú dostupné na [osobitnej webovej stránke](#) registra európskej iniciatívy občanov.

¹⁹ Vec 1609/2016/JAS.

²⁰ Vec T-561/14.

²¹ Pozri príslušnú [stránku s nadväznými opatreniami](#) v registri európskych iniciatív občanov.

²² Oznámenie „Dôstojný život pre všetkých: od vízie k spoločným opatreniam“ z 2. júna 2014, COM(2014) 335.

²³ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

²⁴ COM(2017) 753 – 1. 2. 2018.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_sk.pdf.

Komisia zahrnula do návrhu na revíziu nariadenia o iniciatíve občanov viacero zlepšení: predovšetkým po prijatí iniciatívy sa táto postúpi Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, verejné vypočutie v Európskom parlamente bude určené širšiemu publiku, aby mali všetky dotknuté zainteresované strany vyvážené zastúpenie, a fáza preskúmania sa predĺži z troch na päť mesiacov, čím sa zabezpečí viac času na diskusiu a jej lepšie zohľadnenie v odpovedi Komisie.

Transparentnosť – financovanie

V súlade s článkom 9 musia organizátori predložiť informácie o zdrojoch financovania presahujúcich 500 eur na rok a na jedného sponzora. Tieto informácie sa zverejňujú v registri európskych iniciatív občanov.

Prehľad o sponzorovaní iniciatív registrovaných od apríla 2015:

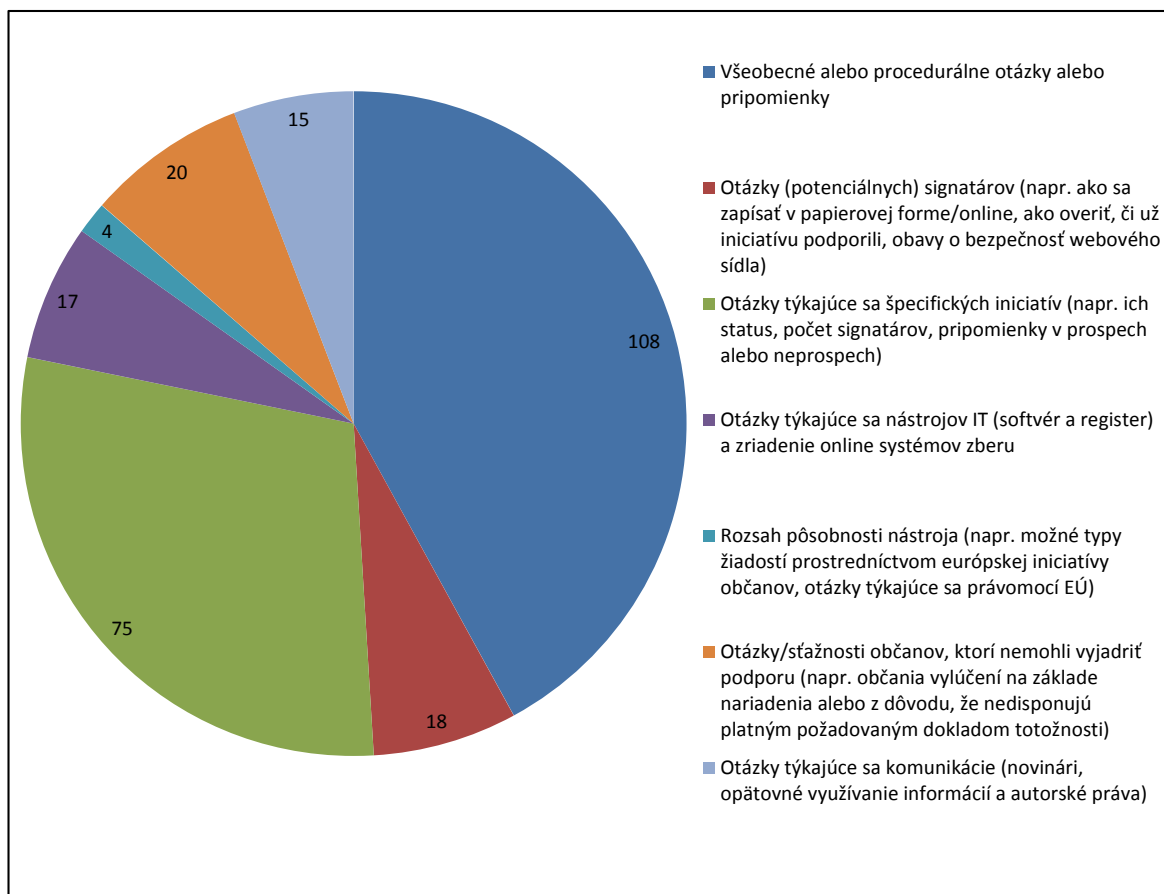
	ŽIADNE ZDROJE FINANCOVANIA	CELKOVÁ VÝŠKA FINANCOVANIA NIŽŠIA AKO 10 000 EUR	CELKOVÁ VÝŠKA FINANCOVANIA VYŠŠIA AKO 10 000 EUR
Počet iniciatív	8	2	7

Vyhlásenia o podpore a financovanie iniciatívy „Zákaz glyfozátu a ochrana ľudí a životného prostredia pred toxickými pesticídmi“ predstavujú 328 399 eur, čo je doteraz najvyššia suma pre úspešnú iniciatívu občanov.

Podpora a zvyšovanie povedomia

Kontaktný bod:

V súlade s článkom 4 ods. 1 je k dispozícii kontaktný bod, ktorý má na starosti kontaktné centrum Europe Direct. Od apríla 2015 sa v kontaktnom bode vybavilo 257 žiadostí občanov o informácie.

Otázky sa preposielajú Komisii v prípade, že kontaktné centrum Europe Direct nemôže odpovedať priamo, napríklad ak sa otázky týkajú toho, či možná iniciatíva spĺňa alebo nespĺňa registračné kritériá. Na tieto otázky sa poskytujú odpovede neformálneho charakteru, ktoré nemajú vplyv na formálnu odpoveď Komisie na možnú žiadosť o registráciu. Od apríla 2015 bolo Komisii preposlaných 66 otázok.

Účet organizátora:

Po formálnej registrácii iniciatívy Komisia odpovie na otázky organizátora priamo prostredníctvom jeho vyhradeného účtu vo webovom sídle európskej iniciatívy občanov. Odpovede sa priebežne poskytujú aj e-mailom a telefonicky.

Podpora IT:

Komisia ponúka pomoc pri používaní online softvéru na zber vyhlásení o podpore, ako aj umiestnenie online systémov zberu na svojich serveroch: v priebehu posledných 3 rokov sa v tomto ohľade riešilo takmer 300 žiadostí. Poskytuje sa aj pomoc pri používaní platformy Joinup, ktorá zainteresovaným stranám umožňuje prístup k informáciám o najnovšom vývoji.

Podpora pri preklade:

Za preklad iniciatív sú zodpovední organizátori, pričom už od začiatku išlo o ťažkopádny proces. Od roku 2015 bola podpora, ktorú Európsky hospodársky a sociálny výbor poskytuje organizátorom pri preklade, vítaná a v značnej miere prispela k zlepšeniu

situácie. Komisia, ako sa uvádza v jej návrhu nového nariadenia, má v úmysle sama zabezpečovať preklad obsahu iniciatív, ktorý už od roku 2018 začala poskytovať organizátorom.

Iné:

Ďalším významným novým prvkom návrhu je vytvorenie online platformy pre spoluprácu na podporu výmeny osvedčených postupov medzi aktívnymi organizátormi európskych iniciatív občanov, predovšetkým prostredníctvom fóra a iných podporných a školiacich nástrojov a mechanizmov. V rámci pilotného projektu Európskeho parlamentu už Komisia začala zriaďovať takúto platformu, ktorá sa bude testovať a ďalej vyvíjať, až kým nebude k dispozícii úplne funkčná verzia v zmysle nového nariadenia. Plánuje sa, že prvá verzia platformy bude verejnosti prístupná v apríli 2018.

S otvorením platformy pre spoluprácu sa súčasne začne komunikačná kampaň o iniciatívach občanov všeobecne, ktorá sa bude venovať aj cieľným nástrojom a produktom na podporu viditeľnosti tohto nástroja, podpore prostredníctvom sociálnych médií zameraných na všeobecnú verejnosť, ako aj organizovaniu podujatí v členských štátoch pre potenciálnych mienkotvorcov.

ZÁVER

Na základe informácií od inštitúcií EÚ, orgánov a zainteresovaných strán Komisia dôkladne posúdila pretrvávajúce úskalia a vo svojom návrhu nariadenia z 13. septembra 2017 na ne navrhla riešenie. Revízia občanom a organizátorom prinesie rozsiahle zjednodušenie a zlepšenie vo všetkých následných krokoch životného cyklu európskej iniciatívy občanov. Pomôže naplno využiť potenciál európskej iniciatívy občanov ako nástroja na podporu diskusie a zapojenia občanov na európskej úrovni a v súlade s desiatou prioritou Komisie (Únia demokratickej zmeny) priblíži EÚ jej občanom.

V Európskom parlamente a Komisii sa o tomto návrhu v súčasnosti diskutuje a tri inštitúcie sa v spoločnom vyhlásení zaviazali, že mu dajú v legislatívnom postupe prioritu, aby sa v prípravách výrazne pokročilo a výsledok sa dostavil podľa možnosti ešte pred európskymi voľbami v roku 2019. Komisia vyzýva na prijatie návrhu do konca roka 2018 tak, aby mohol nadobudnúť účinnosť v januári 2020 a aby jeho významné výhody pre demokraciu v EÚ a zapojenie občanov mohli byť k dispozícii čo najskôr.

Medzitým Komisia pokračuje v práci na zlepšovaní fungovania európskej iniciatívy občanov v súčasnom právnom rámci. Prvá verzia online platformy pre spoluprácu sa otvára v apríli 2018. Komisia v komunikačnej kampani, ktorá sa začne v roku 2018, zintenzívni svoje komunikačné a osvetové činnosti zamerané na nástroj európskej iniciatívy občanov.

Komisia bude podľa potreby pokračovať v opatreniach nadväzujúcich na úspešné iniciatívy a bude otvorene informovať o dôvodoch v neúspešných prípadoch v súlade s 10 politickými prioritami. Komisia sa zaviazala k nadväzným opatreniam na tri zo štyroch úspešných iniciatív a oznámila alebo prijala legislatívne návrhy už pre dve z nich.

V jednotlivých iniciatívach doteraz zozbieraných deväť miliónov vyhlásení o podpore svedčí o tom, že nástroj európskej iniciatívy občanov podporuje zapojenie občanov na celom kontinente a prispieva k vzniku paneurópskych diskusií a účasti na demokratickom živote v EÚ. Priamym zapojením občanov a umožnením, aby vyjadrili svoje názory o veciach, na ktorých im záleží, prináša európska iniciatíva občanov zákonodarnému procesu EÚ pridanú hodnotu a prispieva k zbližovaniu občanov a Únie.